

Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o ženách a rovnosti v oblasti športu

(C/2023/1362)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZASADAJÚCI V RADE

PRIPOMÍNAJÚC, ŽE

1. podľa článku 2 Zmluvy o Európskej únii sú hodnoty, na ktorých je založená Únia, „spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi“, pričom podľa článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa Európska únia vo všetkých svojich činnostiach zameriava na „odstránenie nerovnosti a podporu rovnosti medzi mužmi a ženami“ a podľa článku 19 ZFEÚ na prijatie opatrení „na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii“;
2. v článku 21 Charty základných práv Európskej únie sa stanovuje, že sa „zakazuje ... akákoľvek diskriminácia najmä z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie“. V článku 23 Charty základných práv Európskej únie sa ďalej stanovuje, že „[r]ovnosť medzi ženami a mužmi musí byť zabezpečená vo všetkých oblastiach“;
3. v záveroch Rady o rodovej rovnosti v športe ⁽¹⁾ sa členské štáty vyzývajú, aby v úzkej spolupráci so športovým hnutím vypracovali všeobecné dohody alebo stratégie o rodovej rovnosti v športe ⁽²⁾;
4. v uznesení Rady o kľúčových prvkoch európskeho modelu športu sa uznáva, že organizácia športu v Európe je založená na hodnotách, medzi ktoré patrí aj rodová rovnosť ⁽³⁾;
5. revidovaná Európska charta športu Rady Európy ⁽⁴⁾ zapája zainteresované strany do ochrany ľudských práv a podporuje rodovú rovnosť „v športe a prostredníctvom športu, najmä vykonávaním stratégie uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v športe“;
6. v odporúčaní Výboru ministrov Rady Európy členským štátom o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti v športe (CM/Rec (2015)2) sa schvaľuje podpora politik zameraných na zabezpečenie uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti vo všetkých oblastiach a na všetkých úrovniach športu;
7. v uznesení Rady o pracovnom pláne Európskej únie pre šport ⁽⁵⁾ sa rodová rovnosť označuje za kľúčovú tému v rámci prioritnej oblasti ochrany integrity a hodnôt v športe;
8. v roku 2020 Európska komisia prijala stratégiu pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, v ktorej sa usiluje o Úniu rovnosti;

⁽¹⁾ Závery Rady z 21. mája 2014 o rodovej rovnosti v športe (Ú. v. EÚ C 183, 14.6.2014, s. 39).

⁽²⁾ V týchto záveroch sa pojem „šport“ chápe v najširšom zmysle vrátane pohybovej aktivity.

⁽³⁾ Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o kľúčových prvkoch európskeho modelu športu (Ú. v. EÚ C 501, 13.12.2021, s. 1).

⁽⁴⁾ Odporúčanie CM/Rec(2021)5 o revidovanej Európskej charte športu, ktoré prijal Výbor ministrov Rady Európy 13. októbra 2021 na 1414. zasadnutí zástupcov ministrov.

⁽⁵⁾ Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o pracovnom pláne Európskej únie pre šport (1. január 2021 – 30. jún 2024) (Ú. v. EÚ C 419, 4.12.2020, s. 1).

9. v záveroch Rady (6) o úlohe športu ako zdroja a hybnej sily aktívneho sociálneho začleňovania sa rodová rovnosť uznáva za jednu zo spoločných priorít, ktoré si vyžadujú väčšiu podporu v celej Európskej únii, a to aj v športe, a nabáda sa v nich na rodovú rovnosť v športe, najmä pokiaľ ide o prístup k športu a zastúpenie v rozhodovacích orgánoch, ako aj aktívne opatrenia v boji proti rodovým stereotypom;

10. v záveroch Rady o presadzovaní spoločných hodnôt EÚ prostredníctvom športu (7) sa uznáva, že keďže šport je univerzálnym jazykom zrozumiteľným pre všetkých, môže prispieť k predchádzaniu netolerancii a sociálnemu vylúčeniu vrátane rodových stereotypov a mizogýnie, rasizmu, xenofóbie a marginalizácie;

11. v záveroch Rady o športovej inovácii (8) sa uznáva, že inovačné technologické a digitálne metódy komunikácie a vysielania, ako aj neformálne vzdelávanie a informálne učenie sa môžu športovým organizáciám pomôcť zvyšovať informovanosť okrem iného o rodových stereotypoch, mizogýnii, homofóbii, obťažovaní, zneužívaní a násilí vrátane sexuálneho násillia a akejkoľvek formy diskriminácie a predchádzať im;

12. skupina na vysokej úrovni pre rodovú rovnosť v športe (2022) (9) predložila Európskej komisii, členským štátom, vnútroštátnym a medzinárodným športovým orgánom a organizáciám na amatérskej úrovni akčný plán a odporúčania s cieľom zlepšiť rodovú rovnosť v športe, pričom zdôraznila šesť kľúčových tematických oblastí angažovania (účasť, trénerstvo a funkcionárstvo, vedenie, sociálne a ekonomické hľadiská športu, mediálne pokrytie a rodovo motivované násillie),

UZNÁVAJÚC, ŽE

13. napriek doteraz dosiahnutému pokroku a s prihliadnutím na rozdielne situácie v členských štátoch je účasť žien na športe a pohybovej aktivite stále nižšia ako účasť mužov (10) z dôvodu praktických, osobných, sociálno-kultúrnych a štrukturálnych prekážok, čo negatívne ovplyvňuje ich mieru zastúpenia na trénerských, funkcionárskych a vedúcich pozíciách;

14. ženy stále čelia prekážkam na športovom trhu práce, napríklad pokiaľ ide o rovnaký prístup, rovnakú odmenu za rovnakú prácu, zastúpenie na rozhodovacích pozíciách, rodové stereotypy a rovnaké ocenenie a uznanie ich práce;

15. existujú značné rozdiely medzi športmi a medzi členskými štátmi a nedostatky z hľadiska rovnakého prístupu, účasti na vedúcich a rozhodovacích pozíciách a viditeľnosti žien v oblasti športu majú tendenciu udržiavať diskrimináciu a nerovnosti (11);

16. významným problémom v sektore športu je aj naďalej zneužívanie, sexuálne obťažovanie a násillie páchané na ženách a dievčatách, a to aj v digitálnom priestore, ako aj rodové stereotypy a sexizmus;

17. rodová diskriminácia môže viesť k vylúčeniu z účasti na športe, najmä v prípade žien a osôb v zraniteľných a marginalizovaných pozíciách;

18. mediálne pokrytie športu sa obvyčajne zameriava na športovcov, pričom športovkyniam sa vo všeobecnosti dostáva menej mediálnej alebo online pozornosti ako mužom. Pozornosť, ktorá sa športovkyniam venuje, je často založená na rodových stereotypoch alebo má sexuálny podtón, či je sexistická;

(6) Závery Rady z 18. novembra 2010 o úlohe športu ako zdroja a hybnej sily aktívneho sociálneho začleňovania (Ú. v. EÚ C 326, 3.12.2010, s. 5).

(7) Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o presadzovaní spoločných hodnôt EÚ prostredníctvom športu (Ú. v. EÚ C 196, 8.6.2018, s. 23).

(8) Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o športovej inovácii, Ú. v. EÚ C 212, 4.6.2021, s. 2 – 9.

(9) Európska komisia, Dosahovanie väčšej rodovej rovnosti v športe, odporúčania a akčný plán skupiny na vysokej úrovni pre rodovú rovnosť v športe (2022).

(10) Podľa piateho Eurobarometra o športe a pohybovej aktivite, ktorý bol uverejnený v septembri 2022.

(11) Z údajov Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (EIGE) vyplýva, že len približne pätina členov najvyššieho rozhodovacieho orgánu športových organizácií sú ženy.

19. šport má významný potenciál presadzovať rovnosť prostredníctvom sebaurčenia, zvyšovania povedomia a boja proti prevládajúcim rodovým stereotypom prostredníctvom aktívnej účasti,

BERÚC NA VEDOMIE, ŽE

20. európsky pocit spolupatričnosti a budúca prosperita Európy závisia od spoločností, ktoré aktívne predchádzajú rodovej diskriminácii a bojujú proti nej;

21. šport zohráva dôležitú úlohu v živote obyvateľstva EÚ a športové aktivity sú dôležitým sociálnym, vzdelávacím, hospodárskym, kultúrnym a zjednocujúcim príspevkom k fungovaniu spoločnosti v Európskej únii, ako aj k jej strategickým cieľom a sociálnym hodnotám;

22. výhody, ktoré jednotlivcom plynú z prístupu k športu a účasti na ňom, ako sú prínosy týkajúce sa osobného rozvoja, pocitu identity a spolupatričnosti, sebačinnosti, sebadôvery a fyzickej a duševnej pohody, sú dobre známe, ale na to, aby ich účastníci v plnej miere dosiahli, je nevyhnutné, aby mali prístup k bezpečným, inkluzívnym a rovnakým podmienkam bez akejkoľvek formy nerovnosti, diskriminácie či násillia;

23. väčšia viditeľnosť a zlepšenie mediálneho pokrytia športových súťaží žien by mohli ovplyvniť vnímanie hodnoty ženského športu a jeho významu v spoločnosti zo strany verejnosti;

24. verejné investície do športu by sa mali spravodlivo rozdeliť medzi ženy a mužov, čo prispeje k náprave existujúcich nerovností a podporí rozvoj rovnakých podmienok v športe,

ZDÔRAZŇUJÚC, ŽE

25. rozsah pôsobnosti týchto záverov Rady zahŕňa všetky opatrenia politiky v oblasti športu;

26. rodová rovnosť je cieľom politiky v oblasti športu na úrovni EÚ, ktorý bol schválený v pracovnom pláne pre šport (2021 – 2024);

27. opatreniami na podporu a presadzovanie rodovej rovnosti sa posilňuje dodržiavanie medzinárodných záväzkov uvedených v prílohe k týmto záverom,

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÁVOMOCÍ A S NÁLEŽITÝM PRIHLIADNUTÍM NA ÚLOHY A AUTONÓMIU SOCIÁLNYCH PARTNEROV

28. sa usilovali zabezpečiť, aby mal každý rovnaký prístup k športu a mohol sa ho v plnej miere zúčastňovať na všetkých úrovniach a vo všetkých funkciách bez rodovej diskriminácie;

29. posilňovali hľadisko rodovej rovnosti a začleňovali ho do politiky v oblasti športu a propagovali prostredníctvom nej a iných súvisiacich politík pozitívne vzory;

30. podporovali rovnakú účasť žien a mužov na profesionálnom športe zlepšovaním podmienok zamestnania, presadzovaním rovnakej odmeny za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty a podporovaním opatrení zameraných na zosúladenie pracovného a súkromného života;

31. povzbudzovali a stimulovali sektor športu, aby zvyšoval podiel žien na vedúcich pozíciách, ako aj v radoch športového personálu a funkcionárov;

32. bez toho, aby bola dotknutá sloboda prejavu a právo na informácie, podporovali rodovú rovnosť tým, že budú médiá, a to najmä verejnoprávne médiá, vyzývať na zlepšovanie viditeľnosti a mediálneho pokrytia športových súťaží žien, a zväzlia pri tom možnosť využitia výsady, ktorú článok 14 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách priznáva udalostiam s veľkým významom pre spoločnosť⁽¹²⁾;

⁽¹²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010, s. 1).

33. podnecovali a aktívne podporovali sektor športu s cieľom predchádzať obťažovaniu, sexistickým nenávisťným prejavom, sexuálnemu zneužívaniu a násiliu páchanému na ženách a dievčatách, a to najmä v prípade osôb v zraniteľných a marginalizovaných pozíciách a maloletých osôb na všetkých úrovniach, a bojovať proti takémuto správaniu;
34. zlepšovali ochranu svedkov, oznamovateľov a obetí sexuálneho a rodovo motivovaného násilia;
35. zväzili podporu výskumu a štúdií, štatistík a analýz týkajúcich sa rodovej rovnosti v oblasti športu, ako aj zber prierezových a rozčlenených údajov o mužoch a ženách v oblasti športu vrátane účinkov rodových stereotypov;
36. zväzili podmienenie poskytovania verejných finančných prostriedkov dodržiavaním základných práv a zásad dobrej správy vecí verejných vrátane rodovej rovnosti;
37. zohľadnili aspekt rodovej rovnosti a osobitné potreby žien a dievčat v procese výstavby a obnovy športovej infraštruktúry,

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY A V RÁMCI SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH PRÁVOMOCÍ

38. podporovali pravidelnú výmenu osvedčených postupov týkajúcich sa opatrení na podporu rodovej rovnosti v oblasti športu, napr. účasťou na spoločnom projekte EÚ a Rady Európy „All In Plus“;
39. podnecovali výmenu osvedčených postupov a usmernení o tom, ako by športové inštitúcie mohli rozvíjať organizačné štruktúry a opatrenia na predchádzanie všetkým formám zneužívania s osobitným zameraním na rodovo motivované násilie;
40. podporovali výmenu informácií o všetkých iniciatívach a postupoch, ktorými možno prispieť k zvýšeniu účasti žien v sektore športu vo všeobecnosti a k boju proti rodovej diskriminácii a rodovým stereotypom;
41. podporovali aktívnu spoluprácu medzi príslušnými sociálnymi partnermi v rámci sociálneho dialógu a so športovým hnutím v rámci štruktúrovaného dialógu založenú na viacúrovňovom a multidisciplinárnom prístupe viacerých aktérov vychádzajúcom z ľudských práv a zohľadňujúcom rodové hľadisko;

VYZÝVAJÚ KOMISIU, ABY:

42. zväzila zahrnutie sektora športu do budúcich stratégií pre rodovú rovnosť, rešpektujúc pritom vnútroštátne právomoci členských štátov;
43. pravidelne podávala Rade správy o opatreniach prijatých v súvislosti s podporou rodovej rovnosti, ktoré sú relevantné pre sektor športu;
44. pokračovala v podpore nadnárodných iniciatív v oblasti rodovej rovnosti v oblasti športu, ako je zvyšovanie informovanosti, vzdelávacie kampane, výmena osvedčených postupov, štúdie, siete a projekty, ako napr. spoločný projekt EÚ a Rady Európy „All In Plus“⁽¹³⁾;
45. podnecovala výskum týkajúci sa úlohy sektora športu a športového priemyslu pri formovaní hodnôt, postojov, potrieb a záujmov žien a mužov, a pritom analyzovala aspekty ako rovnaký prístup, viditeľnosť a účasť v oblasti športu;
46. zohľadnila rozmer rodovej rovnosti pri posudzovaní podmienok potrebných na to, aby sa športové podujatia kvalifikovali ako udalosti veľkého významu pre spoločnosť podľa článku 14 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách,

⁽¹³⁾ Rada Európy, All In Plus: Podpora väčšej rodovej rovnosti v športe, marec 2023.

VYZÝVAJÚ ŠPORTOVÉ HNU Tie A ĎALŠIE RELEVANTNÉ ZAINTERESOVANÉ STRANY, ABY

47. zabezpečili, aby sa rodová rovnosť stala základným kameňom dobrej správy športových organizácií, napr. podporou rovnakého a transparentného systému financovania, rovnakých príležitostí financovania a rovnakej odmeny. Popri podpore rozmanitosti na všetkých úrovniach by sa zároveň mali analyzovať všetky relevantné aspekty s osobitným zameraním na prierezovosť a štrukturálnu a inštitucionálnu diskrimináciu;
48. podporovali iniciatívy, ktoré podnecujú rozvoj, šírenie a budovanie kapacít, pokiaľ ide o nástroje na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti ako piliera dobrej správy v športe, ako je rodovo responzívne rozpočtovanie, posudzovanie vplyvu na rodovú rovnosť, odborná príprava v oblasti rodovej rovnosti a rodovo responzívne hodnotenie;
49. začleňovali rodovú rovnosť do všetkých stratégií, politik a opatrení týkajúcich sa športu, napríklad zavedením internej stratégie s koordinátorom pre rodovú rovnosť a s rodovo responzívnym rozpočtovaním, ako aj podporou rodovej rovnosti vo všetkých postupoch a pri odbornej príprave zamestnancov a dobrovoľníkov;
50. prijali potrebné kroky na zvýšenie podielu žien vo vedúcich, trénerských a funkcionárskych pozíciách v športových organizáciách, inštitúciách a kluboch, najmä motivovaním a podporou žien, aby zastávali takéto pozície;
51. stanovili ciele rovnakej účasti žien a mužov na odbornej príprave športových zamestnancov a funkcionárov, napríklad podporou mentorského programu pre mladé dievčatá a ženy, ktoré majú záujem o trénerstvo a rozhodcovstvo;
52. vypracovali a sprístupnili vzdelávacie a preventívne programy v oblasti rodovej rovnosti, ako aj boja proti obťažovaniu, nenávisťným prejavom, všetkým formám zneužívania a rodovo motivovanému násiliu, vytvorili komunikačné mechanizmy na vypočutie obetí rodovo motivovaného násillia a poskytli lepšiu ochranu obetiam, oznamovateľom a svedkom;
53. sa usilovali zapojiť do športu ženy a dievčatá z rôznych sociálno-ekonomických prostredí;
54. zhromažďovali, šírili a zdôrazňovali osvedčené postupy v oblasti rodovej rovnosti v športe a zároveň podporovali a uľahčovali výmenu skúseností;
55. zabezpečili vyvážené zastúpenie mužov a žien v internej a externej komunikácii vrátane komunikácie na sociálnych sieťach a zabezpečili nediskriminačné spravodajstvo, komentovanie a pokrytie športových aktivít;
56. zabezpečili, aby ženy a dievčatá, ktoré sa zúčastňujú na športe, mali prístup k vhodnému vybaveniu a oblečeniu na zaistenie bezpečnej účasti;
57. zabezpečili rovnaký prístup k športovej infraštruktúre na základe potrieb a požiadaviek všetkých jednotlivcov a vytvorili primerané a bezpečné zariadenia pre ženy a dievčatá.

PRÍLOHA

RELEVANTNÉ POLITICKÉ DOKUMENTY:

- Lisabonská zmluva, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ C 306, 17.12.2007, s. 1)
- Charta základných práv Európskej únie (2012/C 326/02)
- Závery Rady o udržateľnej a prístupnej športovej infraštruktúre (Ú. v. EÚ C 494, 28.12.2022, s. 1)
- Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o kľúčových prvkoch európskeho modelu športu (Ú. v. EÚ C 501, 13.12.2021, s. 1)
- Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o pracovnom pláne Európskej únie pre šport (1. január 2021 – 30. jún 2024) (Ú. v. EÚ C 419, 4.12.2020, s. 1)
- Závery Rady s názvom Hospodárstva uplatňujúce rodovú rovnosť v EÚ: ďalší postup (14938/19)
- Závery Rady o odstraňovaní rozdielu v odmeňovaní žien a mužov: kľúčové politiky a opatrenia (10349/19)
- Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o presadzovaní spoločných hodnôt EÚ prostredníctvom športu (Ú. v. EÚ C 196, 8.6.2018, s. 23)
- Závery Rady z 21. mája 2014 o rodovej rovnosti v športe (Ú. v. EÚ C 183, 14.6.2014, s. 39)
- Závery Rady z 18. novembra 2010 o úlohe športu ako zdroja a hybnej sily aktívneho sociálneho začleňovania (Ú. v. EÚ C 326, 3.12.2010, s. 5)
- Európska komisia, Dosahovanie väčšej rodovej rovnosti v športe, odporúčania a akčný plán skupiny na vysokej úrovni pre rodovú rovnosť v športe (2022)
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 (COM(2020) 152 final)
- Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy o predchádzaní sexizmu a boji proti nemu (2019)
- Odporúčanie CM/Rec(2021)5 o revidovanej Európskej charte športu, ktoré prijal Výbor ministrov Rady Európy 13. októbra 2021 na 1414. zasadnutí zástupcov ministrov
- Odporúčanie CM/Rec(2015)2 o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti v športe, ktoré prijal Výbor ministrov Rady Európy 21. januára 2015 na 1217. zasadnutí zástupcov ministrov
- Uznesenie Európskeho parlamentu o politike EÚ v oblasti športu: hodnotenie a ďalší možný postup (Ú. v. EÚ C 224, 8.6.2022, s. 2)
- Správa Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť o rodovej rovnosti pri moci a rozhodovaní, 2015
- Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO), *Moving forward the 2030 Agenda for Sustainable Development* (Pokrok v rámci Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj), BSP-2017/WS/1, 2017
- UNESCO, Šiesta medzinárodná konferencia ministrov a vysokých úradníkov zodpovedných za telesnú výchovu a šport (MINEPS VI), *Kazan Action Plan* (Kazanský akčný plán), 15. júla 2017
- UNESCO, MINEPS V, *Declaration of Berlin* (Berlínska deklarácia), 30. mája 2013.
- Medzinárodný olympijský výbor (IOC), *Gender Equality and Inclusion Objectives 2021 – 2024* (Ciele v oblasti rodovej rovnosti a inklúzie v rokoch 2021 – 2024), Správa o rodovej rovnosti a inklúzii za rok 2021.
- MOV, *Olympic Agenda 2020 +5: 15 Recommendations* (Olympijský program 2020 + 5: 15 odporúčaní).